

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОГЛЯД СФЕРИ МАСМЕДІА З РОЗВИТКУ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Information Review of the
Mass Media Sector on the Development of
Open Education and Science

1 півріччя 2026 року

First half of 2026

**Укладач:
Тетяна ГОДЕЦЬКА**

**Compiled by:
Tetiana GODETSKA**

Національна академія
педагогічних наук України

National Academy
of Educational Sciences
of Ukraine

Державна науково-
педагогічна
бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського

V. Sukhomlynskyi State
Scientific and Educational
Library of Ukraine

Серія
«Наукові дослідження відділу
наукового інформаційно-
аналітичного супроводу
освіти
ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського»

Series:
"Research by the Department
of Scientific, Information, and
Analytical Support for
Education at the
V. Sukhomlynskyi
State Educational Library
of Ukraine"

Kyiv | Kyiv
2026

ЗМІСТ

Україна на Всесвітньому освітньому форумі (Education World Forum).....	3
Перший національний форум «Research Project Manager: від гранту до впливу».....	4
Генератор тестів для вчителів на базі ШІ.....	7
Застосунок «Вивчаю – не чекаю».....	8
Освітні горизонти: відкриття нових можливостей.....	10
WINWIN AI Center of Excellence.....	11
WINWIN EdTech Center of Excellence.....	12
Освіта для життя.....	14
Як безпечно працювати з ШІ-асистентами та агентами.....	15
Chief AI Officer.....	16
Національний етапі Teens in AI 2026.....	17
University Defense Tech Forum.....	19
Говорити однією мовою з технологіями.....	20
Анотація.....	23

УКРАЇНА НА ВСЕСВІТНЬОМУ ОСВІТНЬОМУ ФОРУМІ (EDUCATION WORLD FORUM)

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МОН України:
<https://mon.gov.ua/news/mon-zaluchaie-partnerstva-na-naibilshomu-osvitnomu-forumi-u-sviti-dlia-pidtrymky-osvity-v-ukraini>;
- офіційна сторінка МОН у Facebook :
<https://www.facebook.com/BritishCouncilUkraine/posts/минулого-тижня-у-лондоні-відбувся-щорічний-всесвітній-освітній-форум-education-w/1486533973505983/>

За інформацією МОН України, Делегація Міністерства освіти і науки України взяла участь у найбільшому у світі освітньому заході – Всесвітньому освітньому форумі (Education World Forum). Тема цього річного форуму – «Освіта для спільного майбутнього: мир, планета мета і можливості». Україну на ньому представили перший заступник міністра освіти і науки України Євген Кудрявець, заступник міністра освіти і науки України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Дмитро Завгородній та генеральна директорка директорату міжнародної співпраці Альбіна Цятковська.

Євген Кудрявець зазначив: *«Цьогорічний Всесвітній освітній форум зібрав приблизно 150 міністрів освіти та делегації з понад 125 країн. Для України важливо бути присутньою на таких міжнародних майданчиках і ділитися досвідом того, як навіть в умовах війни ми продовжуємо впроваджувати системні зміни на кожному рівні освіти. Це впливає на готовність партнерів підтримувати систему, яка демонструє прогрес. Також Форум став платформою для низки стратегічних переговорів щодо залучення нових інвестицій в освіту та розширення партнерств із провідними міжнародними організаціями та EdTech-компаніями».*

МОН звертає увагу на ключові результати участі в Форумі:

Переговори щодо залучення нового фінансування для відновлення освіти

МОН провело зустрічі з Міжнародним фондом фінансування освіти (IFFEd) та Світовим банком – ключовим партнером, який системно підтримує освіту в Україні (понад 750 млн доларів США). Також у межах двосторонніх зустрічей МОН спільно з партнерами обговорило можливості залучення додаткових джерел фінансування для підтримки українських учнів, учителів та системи освіти загалом.

Підтримка цифровізації освіти в Україні та подолання освітніх втрат

Українська делегація провела робочі зустрічі з організаціями у сфері освітніх технологій (EdTech), зокрема з Amira Learning, Edsby, Matific та іншими. Ключовою метою зустрічей став пошук перспективних напрямів співпраці та спільне напрацювання цифрових рішень для подолання освітніх втрат, упровадження інноваційних методик і подальшої цифровізації освіти в Україні.

Розвиток вивчення англійської мови в Україні та залучення британської експертизи

Окремим напрямом відрядження стали зустрічі з представниками Британської Ради та Кембриджського університету. Міністерство освіти і науки України проводить перемовини з партнерами щодо залучення їхньої експертизи для вдосконалення викладання та вивчення англійської мови в Україні. Під час зустрічей сторони обговорили можливості підвищення кваліфікації українських учителів англійської мови, упровадження провідних методик викладання, а також використання сучасних навчальних матеріалів.

Обмін досвідом та посилення значення України на міжнародній освітній арені

Делегацію МОН також запросили ділитися досвідом розвитку освіти в умовах надзвичайних ситуацій під час панельних дискусій. Перший заступник міністра Євген Кудрявець під час сесії, присвяченої підтримці навчання в умовах криз, поділився досвідом України щодо впровадження освітніх трансформацій і реформ, спрямованих на розвиток галузі, а не лише на реагування на виклики війни. Україна готова ділитися цією експертизою та напрацьованими рішеннями.

Також Дмитро Завгородній виступив на сесії, присвяченій розбудові системи навчання впродовж життя, де наголосив на важливій ролі реформи професійної освіти та системи ваучерів на навчання для дорослих і ветеранів у реалізації цієї політики.

Зазначено, що українська освіта не лише здатна функціонувати в умовах агресії, але й інтегрується в глобальний освітній простір, стаючи прикладом стійкості та інновацій.

Міністерство освіти і науки України висловило вдячність уряду Великої Британії та організаторам Форуму за можливість ділитися цим досвідом і розвивати міжнародне партнерство на глобальній платформі.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОРУМ «RESEARCH PROJECT MANAGER: ВІД ГРАНТУ ДО ВПЛИВУ»

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МОН України:
<https://mon.gov.ua/news/pidsumky-forumu-research-project-manager-vid-grantu-do-vplyvu-zapusk-natsionalnoi-systemy-doslidnykiv-zaluchennia-mizhnarodnoho-finansuvannia-ta-naikrashchi-praktyky-rozvytku-nauky>;
- офіційного вебсайту Національного університету «Львівська політехніка»:
<https://lpnu.ua/news/u-lvivskii-politekhnitsi-zavershyvsia-pershyi-natsionalnyi-forum-research-project-manager-vid>

За інформацією МОН України, у Національному університеті «Львівська політехніка» відбувся Перший національний форум «Research Project Manager: від гранту до впливу», організований Міністерством освіти і науки України спільно з університетом у межах відзначення Дня науки та за підтримки Делегації Європейського Союзу в Україні.

Зазначено, що Форум, який проходив 21–23 травня, об'єднав понад 120 учасників, серед яких – представники Міністерства освіти і науки України, проректори із наукової роботи, керівники проєктних офісів, фінансисти, фахівці із трансферу технологій, науковці та управлінці провідних університетів і наукових установ України. Наголошено, що протягом двох днів учасники опрацьовували практичні механізми залучення національного та міжнародного фінансування для розвитку науки, дослідницької інфраструктури, ефективного менеджменту наукових проєктів, посилення співпраці між наукою, бізнесом і державою, а також обговорювали інструменти інтеграції української науки до Європейського дослідницького простору.

Звернуто увагу, що ключовою темою форуму стало представлення Національної системи дослідників (НДС) – нового механізму індивідуальної підтримки українських науковців і молодих учених, які вже демонструють високі результати та роблять вагомий внесок у розвиток української і світової науки. *Наголошено, що впровадження НДС стане важливим кроком для підтримки талановитих дослідників, розвитку конкурентоспроможної науки та посилення позицій України у міжнародному науковому просторі. Система покликана створити додаткові можливості для реалізації наукового потенціалу українських учених, підтримки інноваційних досліджень та формування сучасної дослідницької екосистеми.*

Оксен Лісовий, Міністр освіти і науки України, зазначив: «Сьогодні наука стає сферою, у якій дослідника оцінюють за реальними результатами його роботи в будь-якій галузі досліджень. Як держава, ми маємо підтримати та заохотити наших науковців, а особливо молодих учених, залишатися та працювати в Україні. Для цього ми запускаємо Національну систему дослідників. Це принципово інша культура підтримки науки – прозора, конкурентна та орієнтована на результат». МОН зауважує, що перший день форуму був присвячений можливостям залучення фінансування для наукових досліджень. Учасники ознайомилися з презентацією Національної системи дослідників, обговорили інструменти розвитку науки в Україні, питання фінансування, розвитку інфраструктури та підтримки дослідників. Значну увагу надали співпраці університетів, бізнесу та держави задля розвитку інновацій і трансферу технологій. Також у межах першого дня Форуму учасники обговорили систему підготовки та атестації наукових кадрів в Україні, управлінські інструменти, виклики та перспективи розвитку наукової сфери. Окремий блок, наголошено МОН, був присвячений міжнародним можливостям фінансування науки. Учасники обговорили інструменти підтримки через проєкти МОН України, Національного фонду досліджень України, актуальні конкурси програми «Горизонт Європа» на 2026–2027 роки, можливості програм COST, Eureka та Erasmus+, розвиток міжнародних партнерств і наукової мобільності, а також співпрацю з українською науковою діаспорою та міжнародними науковими інституціями.

МОН акцентовано увагу, що другий день Форуму присвятили сучасному менеджменту наукових проєктів та практичним аспектам управління дослідженнями. Учасники обговорювали мотивацію талановитої молоді до вступу в українські університети, використання штучного інтелекту в наукових проєктах на прикладі Національного університету «Львівська політехніка», роботу проєктних офісів, бюджетування й адміністрування досліджень, розвиток Національної електронної науково-інформаційної системи URIS, питання дослідницької доброчесності та нові

підходи до оцінювання наукових результатів через імпакт. Також окремо розглянули розвиток дослідницької інфраструктури, співпрацю науки з реальним сектором економіки, синергію ІТ-бізнесу та науки, реєстрацію й ліцензування об'єктів права інтелектуальної власності, розвиток стартап-екосистем і формування регіональних інноваційних екосистем.

«Форум став важливою платформою для формування професійної спільноти академічних менеджерів та розвитку сучасного наукового менеджменту в Україні», – наголосив Денис Курбатов, заступник міністра освіти і науки України.

Денис Курбатов зазначив: «Перший національний форум академічних менеджерів — дуже важлива подія для сучасної української науки. Йдеться про адміністрування наукових проєктів, пошук фінансування, реалізацію ідей та впровадження результатів, які мають вплив на обороноздатність, економіку й суспільство України. Тут зібралися лідери української науки, адміністратори, учені, провідні представники наукової екосистеми».

«Сьогодні особливо важливим є ефективне використання наявних ресурсів. Одна справа – виділити ресурс, інша – ефективно його використати, щоб забезпечити результат і для вченого, і для установи, і, головне, для країни. Ми очікуємо посилення наших інституцій та досягнення результатів світового рівня», наголосив заступник міністра.

Денис Ігорович окрему увагу звернув на зміну підходу держави до науки та інновацій. Він зазначив: «Наука перестає бути церемоніальною сферою чи сферою витрат. І держава, і бізнес дедалі більше розуміють, що саме технології, знання та нові розробки рухають країну вперед. Саме тому цього року маємо 40% зростання фінансування науки. Для вчених це означає нові програми, нові проєкти та нові інструменти підтримки. Серед них – Національна система дослідників, додаткові конкурси, державно-приватне партнерство у сфері R&D, а також розвиток базового фінансування наукових установ».

МОН зазначено, що у межах форуму міністр освіти і науки України Оксен Лісовий вручив Подяки Міністерства освіти і науки України за вагомий внесок у розвиток наукової та інноваційної сфери держави. Зокрема, відзнаки отримали:

- університети-лідери, які у 2025 році продемонстрували найкращі результати за кількістю публікацій у найрейтинговіших виданнях, залученням молоді до науки, а також виконанням замовлень на наукові дослідження з боку бізнесу та міжнародних партнерів;

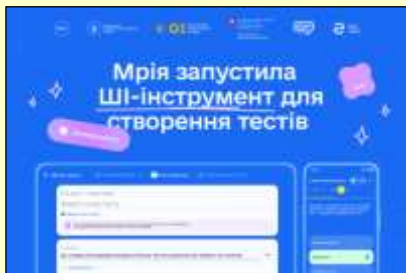
- фахівці за сумлінне виконання завдань і функцій Національних контактних пунктів програми «Горизонт Європа», високий рівень виконання ключових показників ефективності та вагомий внесок у посилення позицій України в Рамковій програмі ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт Європа»;

- науковці та експерти за захист національних інтересів у міжнародному науковому просторі та успішну протидію використанню науки як інструменту російської пропаганди.

Також вручили Подяки МОН за вагомий внесок у розвиток інноваційної екосистеми, підтримку трансферу технологій, а також за участь у розвитку науково-видавничої сфери України, удосконалення механізмів експертного оцінювання та впровадження принципів публікаційної етики.

ГЕНЕРАТОР ТЕСТІВ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ НА БАЗІ ШІ

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МОН України:
<https://mon.gov.ua/news/u-mrii-ziavyvsia-funktional-na-bazi-shi-generator-testiv-dlia-vchyteliv>;
- офіційного вебсайту МЦТ України:
<https://thedigital.gov.ua/news/shtuchnyy-intelekt/shtuchnyy-intelekt-u-mriyi-vchyteli-teper-stvoriuvatymut-testy-za-kilka-khvylyn>

За інформацією МОН України, у державній освітній екосистемі Мрія запрацював генератор тестів на базі штучного інтелекту. Новий інструмент допомагає вчителям створювати унікальні тести для класної або домашньої роботи на вебпорталі всього за кілька хвилин.

МОН зазначено, що наразі генератор тестів доступний для понад 150 шкіл, які беруть участь у пілотуванні. Система автоматично формує запитання з урахуванням теми уроку, навчальних матеріалів, програми та методичних рекомендацій МОН. За час тестування інструменту вже згенеровано понад 4 000 завдань.

Після завершення пілоту, наголошують в МОН, генератор тестів стане доступним для всіх закладів, підключених до Мрії. Найближчим часом команда готується до масштабування функціоналу ще на 500 закладів.

Вячеслав Мех, керівник напряму ШІ в Мрії, зауважив: «Штучний інтелект у Мрії не замінює вчителя – він допомагає спростити щоденну роботу. Генератор тестів знімає частину рутинних завдань під час підготовки до уроків і дає педагогам більше часу для роботи з дітьми. Усі ШІ-інструменти ми створюємо на основі реальних запитів освітян, при цьому ключова роль учителя в навчальному процесі залишається незмінною».

МОН зазначено, що генератор тестів інтегрований безпосередньо в екосистему Мрія. Учителю достатньо обрати тему в календарному плані – і система автоматично формує тестові запитання для конкретного класу. За потреби вчитель може легко відредагувати тест: додати власні запитання, змінити формулювання або варіанти відповідей.

МОН наголошено, що команда Мрії, щоб забезпечити коректність і відповідність навчальній програмі опрацювала понад 1300 шкільних підручників. Завдяки цьому ШІ працює з перевіреним навчальним матеріалом, а не вигаданим контекстом, як це часто трапляється в загальних чат-ботах. Додатково в системі передбачено механізм подвійної перевірки: після генерації запитання проходять валідацію. У майбутньому в Мрії планують запуск нових ШІ-інструментів для зменшення рутини – зокрема генератора розкладу занять. Також штучний інтелект допомагатиме підбирати корисний контент, гуртки та заняття відповідно до інтересів і потреб дитини. Далі цей напрямок розвиватиметься через освітній граф – комплексну систему зв'язків між темами, навичками й активностями, що дасть змогу будувати освітні траєкторії. Це дасть змогу вибудовувати зрозумілий і послідовний шлях навчання протягом життя.

Звернуто увагу, що Мрія – це ініціатива Президента України Володимира Зеленського, яку реалізують Мінцифра та МОН у партнерстві з Програмою EGAP, що впроваджується Фондом Східна Європа за підтримки Швейцарії.

МОН зазначено, що підключення до Мрії однаково доступне й ефективне для шкіл будь-якого розміру та формату навчання. Мрію уже впровадили в 2 900 шкіл – це кожен п'ятий заклад в Україні.

Увага! Щоб отримати детальну інформацію про екосистему, адміністрація закладу може подати заявку на сайті: <https://mriia.gov.ua/app>. Команда Мрії проконсультує та надалі підтримуватиме школу на всіх етапах підключення.

ЗАСТОСУНОК «ВИВЧАЮ – НЕ ЧЕКАЮ»

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МОН України:
<https://mon.gov.ua/news/tsyfrove-rishennia-dlia-molodshykh-shkoliariv-zastosunok-vyvchayu-ne-chekaiu>;
- офіційного сайту Відділу освіти, сім'ї, молоді, спорту та культури Міжгірської селищної ради:
<https://www.mizhiria-osvita.gov.ua/novini/vyvchayu-ne-chekaiu-prezentovano-mobilnii-zastosunok-ia-kii-dopomozhe-uchniam-1-4-klasiv-vivchati-matematiku-za-ukrayinskoju-programoiu>;
- офіційного сайту міжнародної організації War Child:
<https://www.warchild.net/news/cant-wait-to-learn-formalises-handover-of-its-ukraine-learning-platform-to-ukraine-government/>

За інформацією МОН України, 14 травня відбулася конференція «Інтеграція застосунок «Вивчаю – не чекаю» в освітній процес», під час якої співрозробники та партнери програми підбили підсумки співпраці. З допоміжного засобу для навчання у надзвичайній ситуації програма розвинулася у сучасне цифрове рішення, яке тепер є частиною навчальної програми і рекомендоване до застосування у початковій школі.

МОН наголошено, що створення навчальної гри було розпочато нею у 2022 році у партнерстві з міжнародною організацією War Child Alliance та ГС Освіторія за підтримки Jacob Foundation, UBS Foundation, Roger Federer Foundation and Fourfold Foundation. Застосунок «Вивчаю – не чекаю» покликаний допомогти учням 1–4 класів в інтерактивному форматі проходити шкільну програму та закріплювати вивчене, що особливо актуально в умовах війни та вимушеного дистанційного навчання.

МОН зазначено, що діти вчать через пізнавальні відеоуроки, розроблені за підходами мікронавчання. Кожне заняття підкріплено інтерактивними мінііграми й завданнями, виконуючи які діти здобувають знання та отримують яскраві призи.

УВАГА!!! Застосунок безоплатний і має все необхідне для організації навчання з математики й читання:

- гра охоплює всі теми, уроки та завдання навчальної програми для всіх класів початкової школи;
- застосунок можна безкоштовно завантажити на будь-який гаджет: смартфон, планшет, ноутбук або комп'ютер;
- не потребує постійного підключення до інтернету: досить завантажити гру, і дитина зможе грати у зручний час, незалежно від наявності сигналу;

- для виконання завдань супровід дорослого не потрібен. Дитина може виконувати завдання самостійно, алгоритм гри контролює правильність та, у разі необхідності, пропонує повернутися до того матеріалу, який був недостатньо добре засвоєний дитиною;
- застосунок має опцію організації навчання вчителем, що дозволяє всьому класу опановувати програму інтерактивно та цікаво.

МОН звертає увагу, що за чотири роки співпраці та імплементації проєкту:

- більше ніж 200 тисячам школярів гра допомогла у навчанні та засвоєнні знань;
- для більш ніж 7000 вчителів були організовані тренінги із організації освітнього процесу з використанням застосунку;
- за результатами проведеного у 2026 р. дослідження, учні, які навчалися з використанням застосунку, продемонстрували значне покращення загальної успішності в арифметиці та множенні, а також помітний прогрес у швидкості читання, точності та розумінні прочитаного.

За інформацією, оприлюдненою на сайті міжнародної організації *War Child*, офіційно завершено передачу своєї навчальної платформи *Can't Wait to Learn Ukraine* уряду України, що ознаменувало перехід платформи від ініціативи реагування на надзвичайні ситуації до повністю **державного, сталого** компонента національної освітньої інфраструктури країни. Передача відбулась після **багаторічного процесу інституціоналізації**, що керується двома Меморандумами про взаєморозуміння з Міністерством освіти і науки, підписаними у 2022 та 2024 роках. Ці угоди встановили чіткий шлях для локалізації, управління та передачі.

УВАГА! Право власності офіційно перейняли:

- **Український інститут розвитку освіти** як авторитет у сфері контенту
- **Інститут освітньої аналітики** як технічний адміністратор державних освітніх платформ

Зазначено, що перехід включає повне технічне та юридичне перенесення, міграцію на урядові сервери та безстрокові ліцензійні угоди.

Наголошено, що паралельно у партнерстві з Державною службою якості освіти України було розроблено сертифіковану урядом програму підготовки вчителів, за якою наразі по всій країні пройшли навчання тисячі вчителів початкової школи.

ОСВІТНІ ГОРИЗОНТИ: ВІДКРИТТЯ НОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

За матеріалами:

– офіційного вебсайту Національного університету «Львівська політехніка»:

<https://lpnu.ua/news/v-universyteti-provely-ii-mizhnarodnu-konferentsiiu-osvitni-horyzonty-vidkryttia-novykh>;

– офіційного Комунального закладу Львівської обласної ради «Шептицький професійний коледж технологій та дизайну»:

<https://pktttd.lviv.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konf/>

За інформацією Національного університету «Львівська політехніка», 27 травня в режимі онлайн відбулася II Міжнародна науково-практична конференція «Освітні горизонти: відкриття нових можливостей», яку організувала і провела кафедра педагогіки та інноваційної освіти Інституту права, психології та інноваційної освіти Львівської політехніки.

Під час зустрічі, як наголошують в університеті, учасників наукового зібрання вітали і надавали постійну підтримку Юрій Козловський, д.пед.н., професор, заступник директора Інституту права, психології та інноваційної освіти, і Тетяна Горохівська, д.пед.н., професор, завідувачка кафедри педагогіки та інноваційної освіти ІППО. Організаційний супровід заходу забезпечували працівники кафедри ІПО Надія Креденець, Ірина Сабодашко, Наталія Мукан, Наталія Чубінська, Олег Стечкевич.

У ході пленарного засідання виступили: Яніна Хіжінська, Іван Іванов, Олексій Мінаков, Олександр Краковецький, Ольга Захар, Agnieszka Неба, Андрій Озарчук.

На секційних засіданнях учасники ділилися практичними рекомендаціями:

- секція № 1: Андрій Хорольський, Єлизавета Якнюнас, Анастасія Шуплат;
- секції № 2: Дмитро Чумаченко, Антоніна Букач;
- секції № 3: Максим Валін, Василь Орищук, Klaudia Rogalska.

Виступи спікерів та активна участь учасників забезпечили високий рівень професійної взаємодії та подарували конференції гарний синергетичний ефект і високий рівень експертності. У ході обговорень було окреслено перспективні напрями цифровізації освіти: від інтеграції ШІ у творчість та проектування індивідуальних траєкторій навчання до глибоких питань академічної доброчесності, збереження критичного мислення, забезпечення інклюзивного навчання. Учасники заходу наочно довели, що для справжніх інноваторів немає жодних кордонів чи часових обмежень, а цифрові інструменти в руках майстра стають справжнім мистецтвом.

Організатори висловлюють щирі вдячність усім учасникам за щирість, сміливість мислення й за те, що заряджали спільноту драйвом для майбутніх наукових пошуків і великих змін. Окрема подяка адресована департаменту освіти та науки Львівщини за технічну підтримку конференції.

WINWIN AI CENTER OF EXCELLENCE

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МЦТ України:
<https://thedigital.gov.ua/news/shtuchnyy-intelekt/rik-shi-transformatsiyi-krayiny-shcho-zminylosia-dlia-milyoniv-ukrayintsiv-ta-derzavy>;
- сайту агенції журналістики даних -Texty.org.ua:
<https://texty.org.ua/fragments/116954/rik-rozvytku-derzhavnoho-shi-umincyfry-rozpovily-shcho-vzhe-pracyuye-i-yaki-servisy-zapustyat-dali/>

За інформацією Міністерства цифрової трансформації України, рік тому Мінцифра запустила WINWIN AI Center of Excellence – перший в Україні державний центр розвитку та впровадження штучного інтелекту. За цей час Україна піднялася на 13 позицій у світовому рейтингу готовності до використання штучного інтелекту від Oxford Insights, який відображає прогрес урядів у впровадженні ШІ-технологій.

У Мінцифрі зазначають: «Ми не просто впроваджуємо технології, ми будуємо агентивну державу, у якій ШІ бере на себе рутинні завдання, а громадяни отримують необхідні послуги за лічені секунди».

Мінцифра зосередила увагу на змінах для громадян, а саме:

– Із Дія.АІ отримати консультацію і навіть готову послугу можна просто через чат. На порталі Дія з'явився особистий асистент: помічник не просто консультує, а бере на себе рутинні завдання. Наприклад, ви пишете «Дай довідку про доходи» – і ШІ-агент сам заповнює дані та надсилає вам довідку на пошту й особистий кабінет на порталі. Понад 200 тисяч українців уже відчули на собі переваги взаємодії з державою через ШІ-помічника.

– Підтримка Дії, яка миттєво реагує на запити. Раніше оператори не встигали опрацьовувати запити в режимі реального часу. Тепер ШІ-консультант закриває понад 90% звернень українців щодо 165+ послуг. Він відповідає за 5 секунд, розрізняє продукти в одному діалозі та вже допоміг понад мільйону українців швидко вирішити питання.

- Цифрова експертиза документів тепер триває 72 години замість тижнів, а команда юристів фокусується на складніших завданнях.

– Скоротили час найму в нашу команду на 45%, а онбординг новачків тепер допомагає проводити 3D-аватар.

Для того, щоб ШІ розвивався ще швидше, в Мінцифрі розпочали три фундаментальні для країни проекти, які презентують вже цього року:

- Національна велика мовна модель (LLM), яка посилить безпеку та якість державних, оборонних, освітніх і бізнес-продуктів із ШІ.

- Інфраструктура AI Factory – потужні ресурси для масштабування ШІ в обороні, науці та бізнесі.

- Стратегія розвитку ШІ до 2030 року – чіткий план, як увійти в топ-3 країни світу за рівнем інтеграції ШІ-технологій.

Майбутнє 2026: голос, суди та шлях до ЄС

«Ми будуємо «агентивну державу», яка працює на випередження запитів користувачів. Разом з нашими партнерами – Google, Meta, NVIDIA, ElevenLabs і

Deloitte – будемо створювати фундамент для суверенного ШІ та ще більше крутих продуктів», – наголошують в Мінцифрі.

Міністерство цифрової трансформації України акцентувало увагу на майбутніх проривах:

- **ШІ-асистент у застосунку Дія.**

Незабаром Дія.AI з'явиться у смартфонах користувачів, щоб зробити отримання державних послуг ще простішим і швидшим – у форматі діалогу.

- **Голос держави.**

Мінцифра спільно з компанією ElevenLabs працює над голосовим функціоналом для державних сервісів, який дасть змогу замовляти послуги та отримувати консультації голосом.

- **Пришвидшення євроінтеграції.**

Ведеться робота над ШІ-інструментом для аналізу близько 30 тисяч актів європейського права – завдання, яке раніше потребувало б десятиліть роботи юристів, ШІ зробить значно швидше.

- **Прозоре судочинство з фокусом на громадянина.**

ШІ допомагатиме працівникам судової системи швидше опрацьовувати справи, роблячи судочинство більш зрозумілим і доступним для громадян.

Міністерство цифрової трансформації України звертає увагу: «Ми будемо найбільш технологічну державу у світі, де штучний інтелект є ключовою технологією прориву. Стежте за реалізацією нашої місії та новими продуктами на порталі AI Center of Excellence: ai.thedigital.gov.ua».

WINWIN EDTECH CENTER OF EXCELLENCE

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МОН України:
<https://mon.gov.ua/news/winwin-edtech-center-of-excellence-zapitrymky-mon-provede-doslidzhennia-pro-shi-v-ukrainskii-osviti>;
- офіційного вебсайту МЦТ України:
<https://thedigital.gov.ua/news/education/doslidzuyemo-shi-v-shkolakh-pid-chas-vivny-openai-pidtrymaye-ukrayinskyy-osvitniy-proyekt>

За інформацією МОН України, WINWIN EdTech Center of Excellence спільно з Фондом Східна Європа виграли грант OpenAI в межах програми EMEA Youth & Wellbeing.

МОН наголошує, що це спеціальна ініціатива OpenAI щодо підтримки неурядових і дослідницьких організацій Європи, Близького Сходу й Африки, які працюють у сфері безпеки молоді, добробуту та відповідального використання штучного інтелекту в освіті. Загалом до першої когорти програми увійшли 12 організацій із різних країн регіону.

Водночас МОН зазначає, що у межах гранту команда Центру реалізує національне дослідження про використання та вплив штучного інтелекту в освітньому процесі України з особливим фокусом на підлітків 12–17 років.

Наголошено, що дослідження стане першим в Україні масштабним аналізом того, як учні, вчителі та батьки використовують інструменти ШІ в умовах війни та гібридного навчання.

Наголошено, що дослідження є унікальним, адже Україна – одна з небагатьох країн світу, де використання ШІ в освіті досліджують в умовах активної війни та масштабних викликів для освітнього процесу.

Проект реалізує команда WINWIN EdTech Center of Excellence та Фонду Східна Європа за підтримки Міністерства освіти і науки України.

Оксана Матіяш, керівниця WINWIN EdTech Center of Excellence зазначає, що фахівці з'ясують, як ШІ трансформує уроки та взаємодію між учнями і вчителями.

Вона розповіла, як пройдёт дослідження, а саме:

під час роботи над проектом команда:

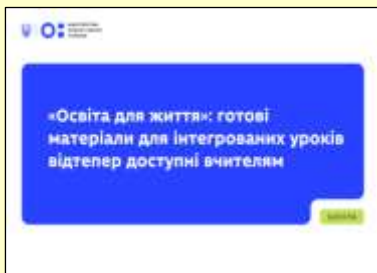
- **опитає 7 000 учасників** – учнів віком від 12 до 17 років, їхніх батьків та педагогів;
- **проаналізує використання ШІ** – вивчить, як українська школа працює з інноваційними інструментами в умовах гібридного навчання;
- **розробить AI Safety Toolkit** – створить практичний набір інструментів та порад, які допоможуть підліткам і дорослим безпечно користуватися нейромережами;
- **запустить відкритий дашборд** – збере всі дані, підготує національний аналітичний звіт та відкриє результати для загального доступу.

О. Матіяш зауважує, що на основі зібраних даних експерти сформулюють дієві рекомендації. Вони допоможуть оновити державну освітню політику та впровадити нові правила в навчання.

«Україна проходить цифрову трансформацію в умовах, з якими ще не стикалася жодна інша країна. Поки ми продовжуємо цифровізуватися та інтегрувати ШІ в умовах щоденних безпекових викликів, цей досвід стає унікальним джерелом знань для всього світу. Ми віримо, що результати цього проекту допоможуть міжнародній спільноті формувати нові підходи та глобальні стандарти безпечного цифрового середовища для молоді», – наголошує Оксана Матіяш.

ОСВІТА ДЛЯ ЖИТТЯ

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МОН України:
<https://mon.gov.ua/news/osvita-dlia-zhyttia-hotovi-materialy-dlia-intehrovanykh-urokiv-vidteper-dostupni-vchyteliyam>;
- офіційного вебсайту Відділу ОКТОЗМС Воловецької селищної ради:
<https://volovec-osvita.gov.ua/news/1774542860/>

За інформацією МОН України, Міністерство освіти і науки України оприлюднило на цифровій платформі «Освіта для життя» навчальні матеріали для 5 класів. Матеріали створено за підтримки ЮНЕСКО в межах програм професійного розвитку вчителів. Відтепер учителі природничої, мистецької та технологічної галузей можуть користуватися готовими сценаріями, завданнями та прикладами для проведення інтегрованих уроків.

В МОН наголошують, що головна мета політики «Освіта для життя» – подолати розрив між теоретичними знаннями та їхнім практичним застосуванням. На платформі вже розміщено матеріали, розроблені спеціально для пілотування інтегрованих курсів у 2025–2026 навчальному році.

Голова Представництва ЮНЕСКО в Україні К'яра Децці Бардескі зазначила: «Ми прагнемо, щоб кожен учитель й учителька отримали не лише інструменти, а й упевненість у впровадженні нових підходів. Інвестуючи в педагогів, ми інвестуємо в рушійну силу освітньої реформи та основу сталого, мирного й інноваційного майбутнього України».

МОН інформує, що офіційне представлення матеріалів (Практична презентація: від теорії до проектування уроку) відбулося під час заходу «Освіта для життя: інтегровані рішення для 5 класу», що пройшов у просторі Музею математики «КУБОЇД». Подія зібрала освітян, методистів та представників Центрів професійного розвитку педагогічних працівників для обговорення першого року пілотування нових освітніх галузей. Авторські колективи, зауважує МОН, представили матеріали, розроблені спеціально для мистецької, технологічної та природничої галузей. Після теоретичної частини учасники працювали з реальними кейсами, застосовуючи інтегрований підхід на практиці.

Генеральна директорка директорату шкільної освіти Інна Кільдерова зазначила: «Політика «Освіта для життя» – це наша відповідь на запит суспільства про школу, яка готує до реальності. Ми не просто оновлюємо програми, ми змінюємо філософію викладання, де в центрі – практичний досвід дитини. Я щиро вдячна нашим партнерам з ЮНЕСКО, GPE та EdEra за те, що вони поділяють це бачення і допомагають нам створювати якісні цифрові рішення та підтримувати вчителів на цьому шляху трансформації».

УВАГА! З матеріалами можна ознайомитися на платформі «Освіта для життя» за посиланням: <https://educationforlife.mon.gov.ua/pilotuvannia-ta-dorozhnia-karta/>

МОН інформує, що розроблення та пілотування матеріалів «Освіта для життя: досліджуємо інтегроване та проєкте навчання» здійснювалося в межах заходів ЮНЕСКО з підтримки професійного розвитку вчителів в Україні за фінансової підтримки Global Partnership for Education (GPE) у співпраці зі студією онлайн-освіти EdEra та Міністерством освіти і науки України.

ЯК БЕЗПЕЧНО ПРАЦЮВАТИ З ШІ-АСИСТЕНТАМИ ТА АГЕНТАМИ

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МЦТ України:
<https://thedigital.gov.ua/news/shtuchnyy-intelekt/doruchit-rutynu-shtuchnomu-intelektu-iaк-bezpechno-pratsiyuvaty-z-shi-asystentamy-ta-ahentamy>;
- сайту газети «Приватний підприємець»:
<https://chp.com.ua/all-news/item/99864-mintsifra-rekomendatsiji-yak-bezpechno-pratsiyuvaty-z-shi-asistentami-ta-agentami>

За інформацією Міністерства цифрової трансформації України, штучний інтелект уже давно став нашим щоденним помічником: він аналізує сотні сторінок документів, тестує програмний код, керує базами даних та організовує поїздки. Він забирає рутину і звільняє час на важливе. Але щоб інструмент приносив користь, а ваші дані залишалися в безпеці, потрібно знати правила гри.

«Разом з експертами ми розробили зрозумілий гайд із відповідального використання систем ШІ. Це поради для всіх, хто впроваджує технології у свою роботу чи бізнес, – від базових чатботів до повністю автономних систем», – зазначають в Мінцифрі.

Працівниками міністерства звернуто увагу **на різницю між ШІ-асистентом та агентом, а саме:**

Головний фокус гайду – як ШІ стає самостійнішим:

1. ШІ-асистент робить лише те, що ви просите. Ви дали запит – він допоміг із конкретною задачею.

2. ШІ-агент працює автономно. Він може сам отримувати завдання, аналізувати код, знаходити помилки та оптимізувати роботу без ваших постійних підказок.

Міністерство цифрової трансформації України роз'яснює, **як уникнути ризиків під час використання штучного інтелекту.**

Що вищий рівень автономності нейромережі, то більшої обережності потребує її застосування. У рекомендаціях доступною мовою пояснюється, як уникнути «галюцинацій» ШІ (ситуацій, коли система впевнено вигадує факти), запобігти розголошенню конфіденційних даних через некоректні запити та захистити системи від кіберзагроз. Крім того, рекомендації містять покроковий алгоритм із 11 етапів – як правильно впровадити ШІ у свої робочі процеси.

Мінцифрою звернуто увагу на 5 правил роботи з ШІ:

- Контроль завжди за вами. Алгоритм може працювати сам, але відповідальність за фінальний результат несе людина.

- Довіряй, але перевіряй. Завжди вчитуйте та аналізуйте те, що згенерувала нейромережа.

- Мінімум доступу. Давайте штучному інтелекту лише ті дані, які критично необхідні для конкретної задачі.

- Рухайтеся поступово. Делегуйте спочатку найпростіші задачі, а потім ускладнюйте.

• Майте кнопку «Стоп». Якщо працюєте з автономними агентами, обов'язково налаштуйте функцію миттєвого блокування, щоб зупинити ШІ, якщо щось піде не так.

Працівники міністерства зазначають, що ці підходи вони застосовують на практиці: запустили національного ШІ-асистента на порталі Дія. Він не просто консультує, а допомагає отримувати послуги просто в чаті (скоро він з'явиться і в застосунку!).

Міністерство рекомендує навчатися новому та перетворювати штучний інтелект на свого надійного цифрового партнера.

УВАГА!!! Повні рекомендації читайте за [посиланням](#).

Міністерство цифрової трансформації України зазначає, що рекомендації розроблено за сприяння проекту «Цифровізація для зростання, доброчесності та прозорості» (UK DIGIT), що виконується Фондом Євразія та фінансується UK Dev.

CHIEF AI OFFICER

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МЦТ України:
<https://ai.thedigital.gov.ua/news/We%20are%20looking%20for%20a%20Chief%20AI%20Officer:%20Lead%20the%20government%E2%80%99s%20AI%20transformation>,
[https://caio.thedigital.gov.ua/;](https://caio.thedigital.gov.ua/)
- сайту Медіа Центр Україна:
<https://mediacenter.org.ua/uk/ukrayina-na-5-mu-mistsi-u-sviti-za-rivnem-rozvitku-tsifrovih-servisiv-mintsifri/>

За інформацією Міністерства цифрової трансформації України, за шість років Мінцифра суттєво трансформувала архітектуру державного управління. Україна піднялася зі 102-го на 5-те місце у світовому рейтингу цифрових державних послуг.

Міністерство зазначає, що наступний крок – розбудова Agentic State (агентивної держави). Амбітна мета полягає в тому, щоб до 2030 року Україна увійшла до трійки світових лідерів за рівнем упровадження технологій штучного інтелекту в публічному секторі.

Для досягнення цієї мети, зазначено в міністерстві, було створено WINWIN AI Center of Excellence – ключовий центр розвитку та впровадження технологій штучного інтелекту в державному секторі.

Міністерством наголошено, що лише за рік роботи Україна піднялася на 13 сходинок у Government AI Readiness Index 2025. Щоб стати абсолютними лідерами, міністерству потрібен візіонер.

Кого шукають?

Chief AI Officer, який одночасно очолить WINWIN AI Center of Excellence при Мінцифрі. Потрібен менеджер рівня C-level, який здатний масштабувати технологічні продукти та мислити категоріями глобальних ринків.

Основні напрями відповідальності:

Масштабування Дія.АІ. Перетворення асистента на єдине вікно взаємодії громадян із державою – від голосової інтеграції до проактивного надання послуг.

Розбудова Agentic State. Трансформація внутрішніх процесів міністерства за допомогою ШІ-рішень.

Забезпечення АІ-суверенітету. Запуск національної великої мовної моделі (LLM) та інфраструктури AI Factory для стратегічно важливих галузей.

Глобальний нетворк. Будувати партнерства з BigTech-гігантами та урядами-країн-інноваторів.

Розбудова екосистеми. Сприяння щорічному зростанню кількості АІ-стартапів щонайменше на 50% та підтримка підготовки нових талантів.

Готові прийняти цей виклик?

УВАГА!!! Уся інформація про візію, екосистему проєктів та очікування від кандидата за посиланням – <https://caio.thedigital.gov.ua/>

Або надсилайте ваше резюме на: hr@thedigital.gov.ua

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕТАП TEENS IN AI 2026

За матеріалами:

– офіційного вебсайту МОН України:

<https://mon.gov.ua/news/ukrainski-shkoliari-predstavlyli-innovatsiini-ai-proiektynatsionalnomu-etapi-teens-in-ai-2026-vyznacheno-peremozhstiv>

– офіційного вебсайту МЦТ України

<https://ai.thedigital.gov.ua/news/Eye-controlled%20learning:%20Teen%20inclusion%20project%20to%20represent%20Ukraine%20at%20the%20global%20Teens%20in%20AI%202026>

За інформацією МОН України, 21–22 лютого 2026 року в Україні відбувся національний етап Teens in AI. Це міжнародна ініціатива, що об'єднує підлітків із понад 100 країн світу навколо створення технологічних рішень для подолання ключових викликів людства. Захід організовано Міністерством освіти і науки України, Міністерством цифрової трансформації України та Львівським ІТ Кластер за підтримки ІТ-компанії TechMagic.

МОН зазначає, що у фіналі змагалися 10 команд, відібраних із понад 320 заявок школярів і студентів з різних регіонів України – зі Львова, Кропивницького, Запоріжжя, Києва та Київщини. Цього року до проєкту долучилося понад 60% дівчат – це свідчить про зростання їхньої участі у сфері штучного інтелекту.

Протягом двох днів учасники працювали у форматі Design Sprint та презентували власні розробки перед експертним журі.

Команди, зауважує МОН, представили інноваційні АІ-рішення, спрямовані на розв'язання актуальних соціальних викликів, що відповідають Цілям сталого розвитку ООН. Серед запропонованих розробок – інструменти для виявлення кібербулінгу та онлайн-харасменту, АІ-платформи професійного добору,

інтелектуальні системи тайм-менеджменту, застосунки для здорового харчування, а також цифрові рішення для автоматизації роботи вчителів.

У МОН звернули увагу на те, що перше місце здобула команда учнів Ірпінського ліцею інноваційних технологій Now AI з проєктом EugaLearning.

МОН наголошує, що команда розробила інклюзивну онлайн-платформу, яка дає змогу дітям із фізичними порушеннями взаємодіяти з навчальним контентом лише за допомогою погляду. Рішення працює зі звичайною вебкамерою та використовує алгоритми штучного інтелекту для адаптації матеріалів до індивідуальних потреб учня.

В освітньому процесі, зазначає МОН, ліцей використовує державну освітню екосистему Мрія, яку реалізують Мінцифра та МОН. Вона допомагає вчителям автоматизувати щоденну роботу та створює більше можливостей для розвитку дітей.

МОН зауважує, що команда представить Україну на міжнародному Global Demo Day, де змагатиметься з учасниками зі 101 країни світу.

До трійки фіналістів також увійшли:

- RoboLegion (Ліцей нових технологій навчання, м. Кропивницький) із проєктом Perekladon – AI-застосунком, що допомагає вивчати іноземні мови, розпізнаючи предмети через камеру та відображаючи їхні назви рідною й іноземною мовами.

- PL_KPI (Політехнічний ліцей НТУУ «КПІ», м. Київ) із проєктом Speachie – AI-платформою для розвитку дикції та м'яких навичок із модулем покрокового аналізу мовлення, тренажером публічних виступів та симуляцією співбесіди з AI-аватаром.

Міністерство акцентувало увагу на тому, що Національний етап Teens in AI 2026 став яскравим прикладом того, як українські школярі здатні створювати технологічні рішення глобального рівня, що поєднують інноваційність, практичність і чіткий соціальний фокус. Міністерство освіти і науки України висловлює особливу подяку менторам, членам журі та партнерам заходу за підтримку й експертний супровід, завдяки яким учасники змогли реалізувати свої ідеї на найвищому рівні.

UNIVERSITY DEFENSE TECH FORUM

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МОН України:
<https://mon.gov.ua/news/v-ukraini-vidbuvsia-university-defense-tech-forum-mizhnarodna-platforma-spivpratsi-universytetiv-oboronnoho-sektoru-ta-innovatoriv>;
- фейсбук МОН України:
<https://www.facebook.com/UAMON/posts/v-ukraini-vidbuvsia-university-defense-tech-forum-mizhnarodna-platforma-spiivpraci/1299775788928897>;
- сайту газети «СВІТ»:
<https://svit.kpi.ua/2026/05/08/v-ukraini-vidbuvsia-university-defense-tech-forum/>

За інформацією МОН України, у Києві провели University Defense Tech Forum – міжнародний форум, який об'єднав представників українських та міжнародних університетів, сектору безпеки й оборони, технологічних компаній, інвесторів і державних інституцій навколо розвитку інновацій, прикладних досліджень і технологій подвійного призначення.

Форум, зазначає МОН, став платформою для формування нових партнерств між університетами, державою, бізнесом і військовими задля розвитку прикладних досліджень, університетських innovation-екосистем та впровадження рішень, які відповідають на актуальні виклики безпеки та оборони.

З вітальним словом до учасників звернувся заступник міністра освіти і науки України Денис Курбатов.

Денис Курбатов зауважив: «Сьогодні університети є не лише центрами освіти та науки, а й важливими елементами національної безпеки та технологічної стійкості держави. Ми системно працюємо над створенням умов для розвитку інновацій і прикладних технологій у закладах вищої освіти».

У межах форуму, наголошує МОН, учасники обговорили:

- роль університетів у розвитку інновацій та прикладних технологій;
- моделі університетських innovation-хабів;
- механізми взаємодії між державою, наукою, бізнесом і військовими;
- комерціалізацію досліджень та запуск університетських стартапів;
- міжнародне партнерство у сфері інновацій та технологій

подвійного призначення.

МОН інформує, що серед ключових ініціатив МОН, представлених під час форуму:

- створення університетських дослідницьких центрів передового досвіду (CoRE);
- розвиток мережі стартап-шкіл, інкубаторів та акселераторів;
- реформа наукових парків;
- підтримка комерціалізації наукових розробок;
- посилення співпраці з Brave1 та міжнародними партнерами.

Наголошено, що упродовж двох днів роботи захід об'єднав 183 учасників. До Pitch Session надійшло 47 заявок від університетських команд і стартапів, із яких 13 найкращих були відібрані для презентації своїх проєктів перед експертним журі та

представниками інноваційної екосистеми. До участі у форумі долучилися представники Київської школи економіки, Київського авіаційного інституту, КПІ імені Ігоря Сікорського, University of the Bundeswehr Munich, Міністерства оборони України, Brave1, міжнародних інвесторів, технологічних компаній та військових підрозділів.

МОН зазначено, що другий день форуму був присвячений закритим стратегічним робочим сесіям, у межах яких учасники працювали над створенням спільних R&D-проектів, трансформацією практичних потреб у дослідницькі завдання та впровадженням наукових розробок у практичне застосування.

University Defense Tech Forum став ще одним кроком до формування в Україні потужної університетської innovation-екосистеми та інтеграції української науки й інновацій у глобальний технологічний простір.

ГОВОРИТИ ОДНІЄЮ МОВОЮ З ТЕХНОЛОГІЯМИ

За матеріалами:

- офіційного вебсайту МЦТ України:
<https://sud.ua/uk/news/ukraine/363469-mintsifry-obnovilo-slovar-terminov-po-iskusstvennomu-intellektu-cho-oznachaet-ii-slop-superintellekt-i-inektsiya-zaprosa>;
- Інформаційного порталу «РБК-Україна»:
<https://www.rbc.ua/rus/news/geymeram-proponuyut-robotu-mriyi-155-tisyach-1776072770.html>

За інформацією Міністерства цифрової трансформації України, штучний інтелект розвивається стрімко, а нові терміни з'являються ледь не щотижня. Щоб держава, бізнес, медіа та дослідники говорили однією мовою, Мінцифра презентувала оновлену редакцію **словника термінів у сфері штучного інтелекту**. До нової редакції увійшли 40 актуальних понять, які відображають сучасні технологічні тенденції та міжнародні підходи до регулювання ШІ.

Як повідомили у Мінцифрі, словник доповнили низкою нових термінів, серед яких:

- **ШІ-слоп** – низькоякісний масовий контент від генеративного ШІ, де швидкість тиражування важливіша за точність та змістовність.
- **Ін'єкція запиту** – маніпуляція мовною моделлю за допомогою специфічно сформульованих текстів.
- **Дрейф моделі** – втрата моделлю точності через зміну реальних даних із часом.
- **Суперінтелект** – ШІ-системи, здатні до самовдосконалення. Вони значно перевершують когнітивні можливості людини в усіх сферах: від творчості до стратегічного мислення та розв'язання складних проблем.
- **Системний запит (початковий контекст)** – стартова інструкція для ШІ перед взаємодією з користувачем. Вона встановлює контекст, правила та стиль роботи на всю сесію.

У відомстві зазначили, що кожне визначення у словнику супроводжується англomовним відповідником. Такий підхід покликаний забезпечити єдине розуміння термінології серед фахівців під час розроблення продуктів на основі штучного інтелекту, а також при підготовці законодавчих та нормативних актів у цій сфері.

У Мінцифри наголосили, що через стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту словник не є вичерпним. Документ планують регулярно оновлювати та доповнювати новими поняттями відповідно до розвитку технологій, професійної практики та міжнародних стандартів. Даний словник доступний не лише як звичайний текст, а й у машиночитаному форматі. Це зручний та практичний інструмент для розробників, дослідників і організацій, які щодня працюють із великими масивами даних та навчанням нейромереж.

УВАГА!!! Ознайомитися з оновленим словником можна [за посиланням](#).

Машиночитана версія словника [за посиланням](#).

За інформацією Міністерства цифрової трансформації України, цей словник розроблено за сприяння проекту «Цифровізація для зростання, доброчесності та прозорості» (UK DIGIT), що виконується Фондом Євразія та фінансується UK International Development. Словник створений за фінансової підтримки Програми допомоги з міжнародного розвитку від Уряду Великої Британії. Зміст є винятковою відповідальністю Мінцифри; висловлені погляди не обов'язково відображають офіційну політику Уряду Великої Британії.

Ольга Завада, редакторка рубрики Tech на РБК-Україна, наголошує що поки

техногіганти змагаються у сфері нейромереж мова розробників з Кремнієвої долини стає все більш незрозумілою для звичайних користувачів. Освоєння професійного сленгу стає базовою навичкою для кожного, хто хоче бути у тренді техносфери. Розробники топових мовних моделей часто використовують професійний жаргон для пояснення нових методів навчання нейромереж.

Редакторкою рубрики Tech на РБК–Україна розглянуті ключові поняття, які зараз визначають «мову» профі у сфері ШІ:

Базові поняття

AGI (Загальний штучний інтелект) – ШІ, що здатний виконувати більшість когнітивних завдань на рівні людини. OpenAI описує феномен як «цифрового колегу», а Google DeepMind – як «систему, що перевершує людину в економічно цінній роботі».

LLM (Велика мовна модель) – база для сервісів на кшталт ChatGPT. Це нейромережі з мільярдами параметрів, що вивчають зв'язки між словами на основі величезних масивів текстів.

Compute (Обчислення) – потужність «заліза» (GPU, TPU), яка є «паливом» для індустрії. Розробники зазначають: без значних обчислювальних ресурсів неможливо ні тренувати, ні запускати сучасні ШІ-моделі.

Навчання і робота ШІ

Deep learning (Глибоке навчання) – багаторівневі нейронні мережі, натхненні людським мозком. Вони здатні самостійно знаходити закономірності у даних без підказок інженерів.

Chain of thought (Ланцюжок думок) – метод логічного міркування, коли ШІ розбиває складну задачу на проміжні кроки. Це сповільнює відповідь, але робить її значно точнішою.

Fine-tuning (Тонке налаштування) – донавчання вже готової моделі на специфічних даних для виконання конкретних завдань (наприклад, медичних чи юридичних порад).

Diffusion (Дифузія) – технологія створення зображень та музики. Система поступово перетворює «шум» на чіткі дані, відновлюючи структуру мультимедіа за зразком.

Дистиляція (Distillation) – техніка передачі знань від великої моделі-вчителі до компактної моделі-учня. Це дозволяє створювати швидші та ефективніші версії ШІ (наприклад, GPT-4 Turbo), які споживають менше ресурсів.

GAN (Генеративно-змагальна мережа) – структура, де дві неймережі «змагаються» між собою. Одна створює дані, а інша намагається відрізнити їх від реальних. Ця боротьба змушує ШІ створювати максимально реалістичні фото та відео, включно з діпфейками.

Технічні деталі

Токени (Tokens) – одиниці інформації, на які модель розбиває текст. Саме за кількість витрачених токенів компанії зазвичай виставляють рахунки бізнесу та персональним користувачам.

Ваги (Weights) – параметри, що визначають важливість різних змінних під час навчання. Саме вони «формують» поведінку моделі, поступово змінюючись під час тренувань.

Інференс (Inference) – процес безпосередньої роботи моделі, коли вона видає прогноз чи відповідь на основі вже отриманих знань.

Проблеми та ризики

Галюцинації – момент, коли ШІ впевнено генерує фактично невірну інформацію. Це стається через прогалини у даних для навчання і залишається однією з головних проблем галузі.

RAMageddon – глобальний дефіцит чипів пам'яті RAM. Оскільки техногіганти скуповують ресурси для дата-центрів, ціни на смартфони та ігрові консолі для звичайних користувачів стрімко зростають. Прогноз невтішний – це продовжуватиметься.

Розробники акцентують, що глосарій регулярно оновлюється, адже дослідники постійно відкривають нові методи роботи з ШІ. Разом із тим інженери виявляють нові ризики для безпеки та створюють інноваційні рішення для їх подолання.

АНОТАЦІЯ

В освітньо-інформаційному моніторингу масмедіа «Інформаційний огляд сфери масмедіа з розвитку відкритої освіти і науки» за 1 півріччя 2026 році, що містить структуровані інформаційно-аналітичні дані, представлено результати дослідницьких розвідок сфери масмедіа з проблематики розвитку відкритої освіти і науки, які оприлюднено засобами масової інформації України. Контекст являє собою опрацювання первинних документів ЗМІ та їх контент-аналізу, який здійснено засобами моніторингу щодо актуальних аспектів та загальних закономірностей розвитку відкритої освіти і науки. У підготовці ресурсу використано дані офіційних порталів, сайтів державних органів виконавчої влади, порталів офіційних новин держави тощо. Огляд призначено для більш швидкого отримання користувачами інформації про висвітлення освітнянської тематики в ЗМІ без ознайомлення з повними текстами статей. Огляд є складником електронного ресурсу «Інформаційно-аналітичний хаб ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського» (Інформаційно-аналітичні ресурси. Освітньо-інформаційний моніторинг масмедіа), інтегрованому з порталом ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, який створено і функціонує на виконання завдань планових наукових досліджень відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти, зокрема за темою «Науково-аналітичний супровід розбудови єдиного інформаційного простору відкритої освіти» (2026-2028, науковий керівник М. Л. Росток).

ABSTRACT

In the educational and informational monitoring of the mass media, 'Information Review of the Mass Media Sector on the Development of Open Education and Science' for the first half of 2026, which contains structured informational and analytical data, presents the results of research studies in the mass media sphere on the development of open education and science, as published by the Ukrainian media.

The context consists of an examination of primary media sources and a content analysis of these sources, conducted through monitoring of current issues and general trends in the development of open education and science.

This resource was compiled using data from official portals, websites of state executive bodies, official government news portals, and other sources. The overview is designed to help users quickly access information on how educational topics are covered in the media without having to read the full texts of the articles.

This review is part of the online resource "Information and Analytical Hub of the V. O. Sukhomlynsky National Scientific Pedagogical Library of Ukraine" (Information and Analytical Resources. Educational and Information Monitoring of Mass Media), integrated with the portal of the V. O. Sukhomlynsky National Scientific Pedagogical Library of Ukraine, which was created and operates to fulfill the tasks of planned scientific research by the Department of Scientific Information and Analytical Support for Education, specifically on the topic "Scientific and Analytical Support for the Development of a Unified Information Space for Open Education" (2026–2028, principal investigator M. L. Rostoka).

БІБЛІОГРАФІЯ

Інформаційний огляд сфери масмедіа з розвитку відкритої освіти і науки (1 півріччя 2026 року) / уклад. Т. Годецька. *Інформаційно-аналітичний хаб ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (Інформаційно-аналітичні ресурси. Освітньо-інформаційний моніторинг масмедіа)* [Електронний ресурс] ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2026. 23 с.

Інформаційно-аналітичні дані

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОГЛЯД СФЕРИ МАСМЕДІА З РОЗВИТКУ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ І НАУКИ (1 півріччя 2026 року)

Укладач:

Тетяна ГОДЕЦЬКА

науковий співробітник відділу наукового
інформаційно-аналітичного супроводу освіти
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Рецензент

Олексій АНТОНЮК

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри історії Центральної та Східної Європи
історичного факультету Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

Матеріали підготовлено на виконання завдань
прикладного наукового дослідження
«Науково-аналітичний супровід розбудови єдиного
інформаційного простору відкритої освіти
(2026-2028, РК № 0126U001421,
науковий керівник Марина РОСТОКА)

Рекомендовано до оприлюднення Вченою радою
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
(протокол № 10 від 29 червня 2026 року)
м. Київ, вул. М. Берлінського, 9/оф.31
380 (44) 467-22-14
dnpb@i.ua

